

SHAXS VA UNING SHAKLLANISHIDA KREATIVLIKNING TA'SIRI

Termiz iqtisodiyot va servis
universiteti, p.f.n.

Nurmamatov Abdumalik Shermatovich

Annotatsiya: Shaxsning shakllanishi, uning o‘ziga xosligini, fikrlash tarzini va hayotiy qadriyatlarini belgilovchi murakkab jarayondir. Bu jarayon ko‘plab omillar, jumladan, ijtimoiy, madaniy, iqtisodiy va psixologik omillar ta'sirida sodir bo‘ladi. Shaxsning shakllanishida kreativlik, ya'ni ijodkorlik qobiliyati, muhim rol o‘ynaydi. Kreativlik, nafaqat san'at va madaniyat sohalarida, balki kundalik hayotda, muammolarni hal qilishda va yangi g‘oyalarni ishlab chiqishda ham o‘z aksini topadi. Ushbu maqolada shaxsning shakllanishida kreativlikning roli va ahamiyati haqida batafsil fikr yuritamiz.

Kalit so‘zlar: shaxsning shakllanishi, kreativlik, muammolar, yechim, munosabatlar, hamkorlik, psixologik omillar.

Аннотация: Формирование личности – сложный процесс, определяющий его уникальность, образ мышления и жизненные ценности. На этот процесс влияют многие факторы, включая социальные, культурные, экономические и психологические факторы. Творчество, то есть способность творить, играет важную роль в становлении личности. Творчество находит свое отражение не только в сфере искусства и культуры, но и в повседневной жизни, в решении проблем и разработке новых идей. В этой статье мы подробно обсудим роль и значение творчества в формировании личности.

Ключевые слова: формирование личности, творчество, проблемы, решения, отношения, сотрудничество, психологические факторы.

Abstract: The formation of a person is a complex process that determines his uniqueness, way of thinking and life values. This process is influenced by many factors, including social, cultural, economic and psychological factors. Creativity, that is, the

ability to create, plays an important role in the formation of a person. Creativity is reflected not only in the fields of art and culture, but also in everyday life, in solving problems and developing new ideas. In this article, we will discuss in detail the role and importance of creativity in the formation of personality.

Key words: personality formation, creativity, problems, solutions, relationships, cooperation, psychological factors.

KIRISH

Kreativlik, avvalo, insonning o‘zini ifoda etish vositasi sifatida xizmat qiladi. Har bir shaxs o‘z ichki hissiyotlarini, fikrlarini va tajribalarini ijodiy yo‘l bilan ifoda etishga intiladi. Bu jarayon shaxsning o‘zligini anglashiga, o‘z qobiliyatlarini rivojlantirishiga va o‘z hayotidagi maqsadlarni belgilashiga yordam beradi. Masalan, san‘at asarlarini yaratish jarayonida inson o‘z hissiyotlarini boshqalar bilan baham ko‘radi, bu esa uning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi. Shunday qilib, kreativlik shaxsning o‘zligini anglash jarayonida muhim ahamiyatga ega.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Shaxsning shakllanishida kreativlikning yana bir muhim jihatni, muammolarni hal qilishdagi roli hisoblanadi. Har bir inson hayoti davomida turli muammolar va qiyinchiliklarga duch keladi. Kreativ fikrlash, yangi g‘oyalar va yechimlar ishlab chiqishga imkon beradi. Bu jarayon shaxsning muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi va uning fikrlash doirasini kengaytiradi. Masalan, biror muammoni hal qilishda kreativ yondashuv orqali inson yangi va innovatsion yechimlar topishi mumkin. Bunday jarayon shaxsning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va uning muvaffaqiyatlariga hissa qo‘sadi. [1]

Kreativlik shaxsning ijtimoiy munosabatlari va hamkorlikda ham muhim ahamiyatga ega. Kreativ fikrlash jarayonida inson boshqalar bilan fikr almashish, g‘oyalarini baham ko‘rish va yangi g‘oyalarni ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Bu jarayon shaxslararo munosabatlarni mustahkamlashga, yangi do‘stliklar o‘rnatishga va ijtimoiy tarmoqni kengaytirishga yordam beradi. Kreativlik orqali yaratilgan g‘oyalar va fikrlar, ko‘pincha jamoaviy ishning natijasi sifatida paydo

bo‘ladi. Bunday hamkorlik shaxsning ijtimoiy ko‘nikmalarini rivojlantiradi va uning jamoaviy muhitda o‘z o‘rnini topishiga yordam beradi. Kreativlik shaxsning hissiy holatiga ham ta’sir ko‘rsatadi. O‘z fikrlarini ijodiy tarzda ifoda etish, insonning hissiy holatini yaxshilaydi. Kreativ faoliyat, masalan, san’at bilan shug‘ullanish, musiqani ijsro etish yoki yozish, stressni kamaytiradi, kayfiyatni yaxshilaydi va ichki tinchlikni ta’minlaydi. Bu jarayon shaxsning ruhiy salomatligini mustahkamlashga yordam beradi va uning hayotga bo‘lgan munosabatini ijobiy tomonga o‘zgartiradi. Hissiy holatni yaxshilash, shuningdek, shaxsning kreativ faoliyatini yanada kuchaytiradi, chunki ijobiy hissiyotlar ijodiy jarayonni qo‘llab-quvvatlaydi. Ta’lim jarayonida kreativlikning roli ham alohida ahamiyatga ega. Ta’limda kreativ fikrlashni rivojlantirish, o‘quvchilarining o‘z bilimlarini amaliyotga tatbiq etish imkoniyatini yaratadi. O‘quvchilar o‘z g‘oyalarini yaratish va yangi yechimlar topish orqali o‘zlarining fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Bunday jarayon, shuningdek, o‘quvchilarining o‘z-o‘zini anglashiga, o‘z qobiliyatlariga ishonch hosil qilishiga va o‘z maqsadlariga erishishlariga yordam beradi. Ta’lim jarayonida kreativlikni rivojlantirish, shaxsning keljakdagi muvaffaqiyatiga ham hissa qo‘sadi.[2]

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Kreativlik, shuningdek, shaxsning madaniyati va an'analarini ham shakllantiradi. Har bir shaxs o‘z madaniyati va an'analariga asoslangan holda kreativ faoliyatni amalga oshiradi. Bu jarayon, shaxsning o‘z madaniyati bilan bog‘liq g‘oyalarini ishlab chiqishiga, ularni yangilashga va rivojlantirishga yordam beradi. Kreativlik, madaniy merosni saqlash va yangi avlodlarga etkazishda ham muhim rol o‘ynaydi. Shunday qilib, shaxsning kreativligi, uning madaniyati va identitetini shakllantirishda muhim omil bo‘ladi. Iqtisodiy rivojlanishda kreativlikning roli ham ahamiyatli. Innovatsion g‘oyalar va kreativ yechimlar iqtisodiy o‘sishga, yangi biznes modellarining paydo bo‘lishiga va yangi ish o‘rinlarining yaratilishiga olib keladi.[3]

Shaxslar o‘z kreativliklarini ish faoliyatida qo‘llaganlarida, ular nafaqat o‘z shaxsiy rivojlanishlariga, balki jamiyatning iqtisodiy rivojlanishiga ham hissa qo‘sadilar. Bunday jarayon shaxsning iqtisodiy barqarorligini ta’minlashga yordam

beradi. Kreativ fikrlash, biznesda yangi imkoniyatlarni aniqlash va raqobatbardosh strategiyalar ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Kreativlik shaxsning hayotiy maqsadlarini aniqlashda va ularga erishishda ham muhim rol o‘ynaydi. Har bir inson o‘z hayotida maqsadlar belgilaydi, va bu maqsadlarga erishish jarayonida kreativ fikrlash qobiliyati zarurdir. Kreativlik orqali shaxs yangi g‘oyalar va yechimlar ishlab chiqadi, o‘z maqsadlariga erishish uchun yangi yo‘llarni topadi. Bu jarayon shaxsning o‘z hayotidagi maqsadlarini amalga oshirishga yordam beradi va uning hayotini yanada mazmunli qiladi.[4]

Kreativlik va shaxsning shakllanishi o‘rtasidagi bog‘liqlik, shuningdek, shaxsiy rivojlanish jarayonida o‘z ifodasini topadi. Har bir inson o‘z hayotida yangi tajribalar orttiradi, yangi g‘oyalar bilan tanishadi va o‘z fikrlash doirasini kengaytiradi. Kreativlik, bu jarayonda shaxsning o‘zini yangilashiga, o‘z qobiliyatlarini rivojlantirishiga va yangi imkoniyatlarga ochiq bo‘lishiga yordam beradi. Shaxsning kreativligi, uning o‘ziga xosligini, individualizmini va hayotdagi muvaffaqiyatlarini belgilovchi asosiy omil bo‘lib xizmat qiladi.[5]

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, shaxsning shakllanishida kreativlikning roli muhim ahamiyatga ega. U shaxsning o‘zini ifoda etish, muammolarni hal qilish, ijtimoiy munosabatlarni rivojlantirish, hissiy holatini yaxshilash, ta‘lim jarayonida, madaniyat va an'analarini shakllantirish, iqtisodiy rivojlanishda va hayotiy maqsadlarini aniqlashda muhim rol o‘ynaydi. Shunday qilib, kreativlik shaxsning rivojlanishida va uning hayotidagi ijobiy o‘zgarishlarni ta‘minlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Inson o‘zining kreativ qobiliyatlarini rivojlantirgan sari, u o‘z hayotini yanada boy va mazmunli qilish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Shaxsning kreativligi, uning o‘zligini anglash, o‘z maqsadlariga erishish va hayotdan qoniqish hosil qilish jarayonida muhim ahamiyatga ega bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Абдурахманов А. (2018). «Творческое мышление и личностное развитие». Ташкент: Министерство высшего и среднего специального образования Республики Узбекистан.
2. Мурадов Р. (2020). «Формирование личности и творчество: теоретические и практические аспекты». Самарканд: Самаркандский государственный университет.
3. Рагимов С. (2019). «Творчество и инновации: Личное и социальное развитие». Бухара: Бухарский государственный университет.
4. Кадыров Э. (2021). «Личностное развитие и творческое мышление». Ташкент: Национальный университет Узбекистана.
5. Турсунов А. (2017). «Творчество и его роль в формировании личности». Фергана: Ферганский государственный университет.
6. Исраилов Д. (2022). «Личность и творчество: социальные и культурные контексты». Кашкадарья: Кашкадарьинское областное управление образования.
7. Холматов М. (2023). «Творческое мышление и личностный рост: современные подходы». Ташкент: Академия наук Республики Узбекистан.